

Handläggare
Jonas Wilhelmsson
Telefon: 08-508 36 212

Till
Äldrenämnden den 10 juni
2014

Redovisning av insatser gällande utveckling av anhörigstöd

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens redovisning och lägger ärendet till handlingarna.

Eva Frunk-Lind
Direktör

AnnMarie Ståhl
Avdelningschef

Sammanfattning

Under hösten 2013 genomfördes en kartläggning av stadens anhörigstöd. Med detta som grund har äldreförvaltningen under våren 2014 genomfört insatser och fortsätter att genomföra insatser under resterande del av 2014 för att erbjuda ett varierat, flexibelt och individanpassat utbud av stöd och hjälpinsatser till de anhöriga som vårdar närstående. Till grund för arbetet ligger Stockholms stads program för stöd till anhöriga.

Utöver stadsdelsförvaltningarnas arbete med anhörigstöd har äldreförvaltningen i dialog med anhörigkonsulenter och avdelningschefer i stadsdelarna genomfört insatser för att utveckla anhörigstödet. Genomförda insatser är bland annat ekonomiskt stöd för utveckling av verksamheter och utbildningssatsningar för personal samt förslag på ett förenklat sätt att komma i kontakt med stadens anhörigkonsulenter. En gemensam uppdragsbeskrivning för stadens anhörigkonsulenter håller på att tas fram.

Bakgrund

Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

5 kap. 10 § SoL

Bestämmelsen omfattar socialtjänstens hela verksamhet. Anställda har en skyldighet att uppmärksamma anhörigas behov av stöd och att erbjuda stöd.

Under hösten 2013 genomfördes en kartläggning av arbetet med stadens anhörigstöd för närstående över 65 år. Det framkom att stödet till anhöriga ser olika ut över staden. Likställigheten mellan stadsdelarna kan förbättras. Insatserna är till viss del avhängiga av den enskilde anhörigkonsulenten och dennes organisatoriska placering och genom brist på gemensam uppdragsbeskrivning och relevanta mål.

Definitioner

Begreppen anhörig och närstående definieras som följer, närstående: den person som tar emot omsorg, vård och stöd. Anhörig eller annan person: den som ger insatser till en närstående. Annan person är någon utanför familjekretsen, t.ex. en vän eller granne.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för uppföljning och inspektion. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet 2014-06-03.

Genomförda insatser

De insatser som redovisas i ärendet är insatser som är utöver det anhörigstöd som stadsdelsförvaltningarna genomför.

Ekonomiskt stöd har givits för att stimulera utvecklingen av stadsdelarnas träffpunkter. Utvecklingen förväntas ske genom ökade öppettider och ökat utbud av aktiviteter. Ökad information på olika språk och ambulerande träffpunkter är andra aktiviteter som förväntas utveckla träffpunkterna. En utvärdering görs i respektive stadsdel och inlämnas till äldreförvaltningen i samband med 2014 års slut. Utvärderingen ligger sedan till grund för fortsatta satsningar i staden.

Förvaltningen delfinansierar Lundagårdsgruppens verksamhet för deras arbete med anhöriga till yngre demenssjuka. Detta med motiveringen att verksamheten riktas till en målgrupp som inte annars har så mycket stöd. Lundagårdsgruppen erbjuder samtalsgrupper för tidigt diagnostiserade demenssjuka personer och får genom dem kontakt med anhöriga i ett tidigt skede av sjukdomsförloppet.

Beställarcheferna har bjudits in till diskussionsmöte gällande anhörigstöd med rubriken: ”Rutiner för samverkan med anhöriga”. Detta möte var också grunden till den utbildning som stadens biståndsbedömare har erbjudits: ”Anhörigstöd – ett fritt valt arbete?” som i första hand riktade sig till beställarchefer och biståndshandläggare. Sammanlagt deltog cirka 140 biståndshandläggare. Det som framkom under dessa dagar var att handläggarna behöver skapa tydligare rutiner för att bättre leva upp till Stockholms stads program för stöd till anhöriga och lagstiftningen kring anhörigstöd.

Föreläsningsserien: ”Vad är det som händer”? Är en föreläsning om sorg vid en äldre persons döende och död som riktar sig till anhöriga och omvårdnadspersonal. Föreläsningarna var från början riktade till anhöriga och inleddes hösten 2013 men under våren 2014 ges denna föreläsning även till omvårdnadspersonalen. Trycket på föreläsningen är högt och omdömena är hittills goda. Denna utbildning görs i samverkan med Ersta-Sköndals högskola.

Pågående och planerade insatser

Anhörigas livssituation uppmärksammas årligen under Nationella Anhörigdagen och Anhörigveckan som äger rum den veckan då den 6 oktober infaller. Dagen instiftades på initiativ av Anhörigas Riksförbund. Denna dag har i Stockholm anordnats av Svenskt Demenscentrummen. Från och med i år har äldreförvaltningen övertagit ansvaret för genomförandet av ”En dag för anhöriga”. Syftet är att tydligare knyta anhörigfrågorna till stadens verksamheter och för att nå fler i målgruppen. Denna dag äger traditionsenligt rum i Stadshuset. Uppstart sker 4/10 och följande vecka genomförs olika aktiviteter för anhöriga i stadsdelarna.

För att det ska bli tydligare och enklare att komma i kontakt med anhörigkonsulenterna diskuteras om Äldre Direkt och/eller Kontaktcenter kan vara ett gemensamt telefonnummer in till anhörigkonsulenterna. Detta telefonnummer och en kortfattad information kan tryckas upp på ett kontaktkort och spridas till akutmottagningar, vårdcentraler och andra ställen inom och utom kommunen där anhöriga kan nås. I samband med detta ses även informationen över gällande anhörigstöd på Stockholms stads hemsida. Denna förändring sker i samråd med socialförvaltningen.

Äldreförvaltningen samarbetar med socialförvaltningen för att ta fram en gemensam uppdragsbeskrivning för stadens

anhörigkonsulenter och som täcker anhörigkonsulenternas uppdrag oavsett om målgruppen är anhöriga till närstående över eller under 65 år.

Förvaltningen föreslår även i år att äldrenämnden beviljar bidrag till föreningar som arbetar med att på olika sätt stödja anhöriga till äldre med en demenssjukdom. Detta presenteras i ett särskilt ärende.

I samråd med socialförvaltningen pågår också en utredning om regionalisering av stadens anhörigkonsulenter. Denna utredning kommer att presenteras i ett särskilt ärende.

Förvaltningens synpunkter

Att fortsätta utveckla anhörigstödet och erbjuda ett än mer varierat, flexibelt och mer individanpassat utbud för att nå fler i målgruppen är ett prioriterat område.

För att lyckas behövs ett fortsatt gott samarbete med stadsdelarna och socialförvaltningen då anhörigstödet inte är åldersrelaterat.

Äldreförvaltningen föreslår äldrenämnden att godkänna förvaltningens redovisning och lägga ärendet till handlingarna.

Bilaga

Stockholm stads program för stöd till anhöriga 2012-2016.